

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGW-4.054.20.2025.KS
Warszawa, 19 sierpnia 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11244, Pana Rafała Kasprzyka Pośta na Sejm RP, w sprawie wypłaty odszkodowań przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP) z tytułu zajęcia gruntów przez wody płynące, poniżej przedstawiam wyjaśnienia w przedmiotowej sprawie.

Z informacji przekazanych przez PGW WP wynika, że zgodnie z art. 223 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U z 2025 r. poz. 960), jeżeli śródlądowe wody płynące lub wody morza terytorialnego albo morskie wody wewnętrzne zajmą trwale, w sposób naturalny, grunt niestanowiący własności właściciela wód, grunt ten z chwilą zajęcia staje się z mocy prawa własnością właściciela wód. W myśl art. 223 ust. 2 ww. ustawy w przypadku, o którym mowa w ust. 1, dotychczasowemu właścicielowi gruntu przysługuje odszkodowanie od właściciela wód, na warunkach określonych w art. 472 ww. ustawy. Jednocześnie ww. artykuł jednoznacznie wskazuje termin przedawnienia roszczeń, tj. 2 lata od dnia wystąpienia szkody.

Jak wskazuje PGW WP, przepis art. 223 ust. 1 ww. ustawy dotyczy sytuacji dynamicznej, kiedy to woda płynąca zmienia koryto i zajmie grunt niestanowiący własności Skarbu Państwa. Grunt ten z chwilą zajęcia staje się bowiem z mocy prawa (*ex lege*) własnością właściciela wód w granicach wyznaczonych przebiegiem linii brzegowych, ustalonych w trybie postępowania administracyjnego, prowadzonego na zasadach określonych w art. 220 ww. ustawy.

Linie brzegu, zgodnie z dyspozycją art. 220 ust. 5 pkt 2 ww. ustawy, ustala w drodze decyzji na wniosek podmiotu mającego interes prawny lub faktyczny, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej - dla cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych o ciągłym albo okresowym naturalnym odpływie wód powierzchniowych. Przedmiotowa decyzja, zgodnie z art. 220 ust. 6 i 7 ww. ustawy, jest wydawana w oparciu o dostarczony przez wnioskodawcę projekt rozgraniczenia gruntów, sporządzony przez osobę posiadającą uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii. Oznacza to, że właściciel działki również jest uprawniony do złożenia takiego wniosku.

Ponadto, w przypadku ustalenia linii brzegu i wystąpienia do właściwego regionalnego zarządu gospodarki wodnej PGW WP z wnioskiem o wypłatę odszkodowania, należy w szczególności wskazać okoliczności zajęcia oraz przede wszystkim rok i miesiąc, w którym doszło do trwałego i naturalnego zajęcia przez śródlądowe wody płynące.

Z informacji przekazanych przez PGW WP wynika, że jeśli w toczących się sprawach o odszkodowanie brakuje dowodów potwierdzających, że szkoda nastąpiła w okresie do 2 lat przed zgłoszeniem jej do PGW WP, a z przeprowadzonej na potrzeby ww. weryfikacji analizy map wynika, że woda występowała na gruntach zgłoszonych do odszkodowań na wiele lat (i więcej niż 2 lata) przed złożeniem wniosku do PGW WP, to brak spełnienia przesłanki wynikającej z art. 472 ww. ustawy, wyklucza zastosowanie przepisu wynikającego z art. 223 ust. 2 ww. ustawy, dotyczącego przysługującego odszkodowania. Jest to warunek konieczny do spełnienia, a ciężar udowodnienia faktu z niego wynikającego, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Ustalenie obszaru faktycznego trwałego zajęcia nieruchomości, a następnie wyznaczenie granic nieruchomości, która w wyniku tego zajęcia stała się własnością Skarbu Państwa, a co za tym idzie, za którą potencjalnie (w przypadku, gdy nie zachodzi przedawnienie) należy się odszkodowanie, wymaga wyznaczenia linii brzegowej. W praktyce oznacza to, że dopiero po uzyskaniu decyzji Ministra Infrastruktury w tej sprawie, jest możliwe przejście do etapu drugiego, czyli szacowania wartości nieruchomości zajętej przez wodę i ewentualnej wypłaty odszkodowania.

Jak podkreślają PGW WP, wnioski o wypłatę odszkodowań nie zawsze są kompletne. Niejednokrotnie brakuje niezbędnych do rozpatrzenia wniosku dokumentów tj. wypisów z rejestru gruntów lub decyzji o ustaleniu linii brzegowej, a uzupełnienie braków formalnych przez wnioskodawców trwa od kilku tygodni do kilkudziesięciu miesięcy. Ma to znaczący wpływ na czas rozpatrywania wniosków, uznawania ich za kompletne i kwalifikujące się do wyceny rzeczoznawczej, a dalej uprawniające do wypłaty odszkodowania. Ponadto wypłata odszkodowania jest zależna od bieżących możliwości finansowych PGW WP.

Z informacji przekazanych przez PGW WP wynika, że średni czas oczekiwania od momentu złożenia wniosku przez poszkodowanego, a zleceniem rzeczoznawcy oszacowania poniesionych szkód z tytułu trwałego zajęcia gruntu przez wody płynące na obszarze podległym Regionalnemu Zarządowi Gospodarki Wodnej w Warszawie wynosi 9 miesięcy. Natomiast średni czas oczekiwania poszkodowanego na wypłatę odszkodowania z tytułu trwałego zajęcia gruntu przez wody płynące po oszacowaniu szkód przez rzeczoznawcę na obszarze podległym Regionalnemu Zarządowi Gospodarki Wodnej w Warszawie to 7 miesięcy. Liczba wniosków/spraw o wypłaty odszkodowań przeniesiona z 2024 r. na 2025 r. w związku z brakiem ujęcia w planie finansowym wynosi 8 szt.

Z poważaniem

z upoważnienia Ministra

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Przemysław Koperski

Podsekretarz Stanu